

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ПОВІТРЯНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В УКРАЇНІ

17 грудня 2010 Верховна Рада України ратифікувала Конвенцію про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень, що була прийнята 28 травня 1999 р. в Монреалі (Монреальську конвенцію) [1]. Вона стала узагальненням нових економічних і соціальних стандартів, які застосовують до відповідальності перевізника, і модернізувала застарілі норми щодо авіаційних перевезень, що містилися у Варшавській конвенції 1929 р.

Таким чином, прийняття Монреальської конвенції переслідувало дві основні цілі: кодифікацію правил міжнародних повітряних перевезень в єдиний документ (з урахуванням найсучасніших норм Варшавської системи) і модернізацію режиму відповідальності авіаперевізника (переважно щодо перевезень пасажирів). Конвенція спростувала процедури та значно збільшила ліміти відповідальності авіаперевізника.

Слід відзначити, що Монреальська конвенція вступили в силу для України 6 травня 2009 року та повністю замінила собою Варшавську конвенцію. Однак законодавець та авіаційна влада поки не надто поспішають привести чинне законодавство та підзаконні нормативні акти у відповідність до Конвенції, що спричиняє плутанину в тлумаченні норм та визначенні меж відповідальності перевізника.

У першу чергу слід сказати, що Конвенція застосовується до так званих міжнародних повітряних перевезень. Відповідно до п. 2 ст. 1 Конвенції міжнародними повітряними перевезеннями є перевезення, у межах яких місце призначення і місце відправлення знаходяться на території різних держав або на території однієї держави, але з проміжною посадкою на території іншої. Не передбачено застосування Конвенції до внутрішньодержавних авіаперевезень.

Нова, Монреальська конвенція передбачає створення нової концепції необмеженої відповідальності.

Зберігаючи основні положення Варшавської конвенції, Монреальсь-

ка конвенція забезпечує необхідну модернізацію в ряді ключових напрямів. Основним нововведенням в частині відповідальності перевізника, як свідчить практика застосування положень Конвенції країнами-учасницями, є наявність так званого дворівневого режиму відповідальності авіаперевізника:

- за доказану шкоду, яка спричинила загибель або тілесне ушкодження пасажирів (у межах 100 тис. SDR – Special Drawing Rights (Спеціальні права запозичення, приблизно \$135 тис.) авіаперевізник несе абсолютну відповідальність (незалежно від вини), а відповідна сума є "попередньою виплатою";

- відповідальність авіаперевізника за шкоду, розміри якої перевищують 100 тис. SDR, не обмежена та ґрунтується на принципі презумпції вини авіаперевізника. Перевізник не несе відповідальності за таку шкоду, якщо доведе, що вона не була завдана внаслідок необережності, іншої неправильної дії або бездіяльності перевізника, його службових осіб або агентів.

Відповідно до Варшавської конвенції відповідальність авіаперевізника обмежувалась сумою \$20 тис.

Відповідальність перевізника в разі знищення, утрати, пошкодження або затримки в перевезенні вантажу обмежується сумою 17 SDR за кілограм, за винятком випадків, коли вантажовідправник зробив у момент передачі вантажного місця перевізнику особливу заяву про заінтересованість у доставці та сплатив додатковий збір, якщо це необхідно. У цьому разі перевізник зобов'язаний сплатити суму, що не перевищує заявлену, якщо він не доведе, що ця сума перевищує дійсну заінтересованість відправника в доставці.

Межі, встановлені Монреальською конвенцією, не заважають суду додатково присудити відповідно до свого закону всі витрати або частину судових та інших витрат, пов'язаних із розглядом справи в суді, які були понесені позивачем, у тому числі й відсотки.

Фахівці з повітряного права вважають, що приєднання України до Монреальської конвенції забезпечить приведення норм українського законодавства у відповідність до міжнародних стандартів регулювання відповідальності авіаперевізника, а також підвищить безпеку польотів шляхом посилення відповідальності авіаперевізників. Такий підхід, своєю чергою, сприятиме зростанню привабливості послуг національних авіаперевізників у міжнародному сполученні й отриманню додаткових конкурентних переваг вітчизняними авіаперевізниками під час виконання повітряних перевезень порівняно з авіаперевізниками держав – учасниць Варшавської конвенції.

Сподіваємося, що з урахуванням участі всіх держав – членів ЄС у Монреальській конвенції Україна досягне гармонізації правових норм з правовим полем Євросоюзу. Приєднання до Монреальської конвенції вимагає внесення змін до Правил повітряних перевезень вантажів, затверджених Наказом Державіаслужби від 14.03.2006 р. № 186 [2].

Підсумовуючи, слід сказати, що Монреальська конвенція забезпечує необхідну модернізацію в ряді ключових напрямів, що пов'язані з перевезенням пасажирів і вантажу повітряним транспортом.

Література

1. Конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень; Конвенція, Міжнародний документ від 28 травня 1999 р. / ратифікована Законом України від 06.05.2009 р. // ВВР.– 2009.– N 31.– Ст.254.

2. Про затвердження правил повітряних перевезень вантажів: Наказ Держслужби України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації від 14.03.2006 року, № 186 (зареєстр. в МЮ України 13.06.2006р. за № 705/12579) // Офіційний вісник України.– 2006.– №6.– Ст. 14.

УДК 347.826:629 (043.2)

Малишко В.М.,
к.ю.н.,
Лемішко Д.А.,
студент,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ БІРЖ ПРАЦІ

Біржа праці – це організація, що спеціалізується на посередництві між робітниками і підприємцями з метою купівлі-продажу робочої сили. Не усуваючи безробіття в цілому, біржі праці дозволяють упорядкувати наймання підприємствами робочої сили і скоротити громадянам час пошуку місця роботи. При існуванні системи страхування від безробіття біржі праці виконують також функції контролю за встановленням права на отримання допомоги безробітними і за її втратою. Біржі праці можуть мати різні форми: бюро, контори, товариства і т.п. Залежно від форм власності виділяються наступні їх основні види: приватні, що функціонують на комерційній основі: філантропічні, громадські і державні. Біржі праці, крім працевлаштування безробітних, звичайно надають послуги особам, охочим змінити місце роботи, вивчають попит і пропозицію робочої сили, збирають і поширюють інформацію про рі-

вень зайнятості в розрізі професій і територій. До компетенції бірж праці входить також професійна орієнтація молоді, направлення молодих людей на курси для надбання професії. Важливе місце займає організація перенавчання і працевлаштування інвалідів. Направлення бірж праці не обов'язкові для підприємців, що можуть відмовити в прийомі на роботу. З іншого боку, відмова безробітного від направлення на роботу, як правило, спричиняє втрату права на допомогу по безробіттю. Діяльність бірж праці отримала міжнародно-правову регламентацію у ряді конвенцій МОП.

В цілому конкретні заходи діяльності бірж праці можна розбити на наступні групи: діяльність бірж як органу захисту інтересів торгівлі на ринку праці; створення центрального ринку; виявлення стану ринку і цін; сприяння розвитку вищих форм торгівлі трудовими ресурсами.

Серед переваг, які представляють біржові контракти, можна виділити: поліпшення планування питань пропорційного рішення кадрових питань; вигода; надійність; конфіденційність; швидкість; гнучкість; ліквідність; можливість арбітражу.

Біржа праці може: знаходити зацікавлені організації кожен місяць або кожного кварталу, що дають замовлення на ті чи інші вакантні місця; виконувати всю кількість замовлень організації, яка робить кадровий запит; звернутися до традиційних ринків праці, скориставшись механізмом трудової підготовки на необхідні в даній місцевості потреби.

Біржа праці – це місце, куди звертаються безробітні, щоб знайти роботу і одержати допомогу з безробіття, поки ця робота не знайдена.

Служби зайнятості в Україні відразу формувалася як централізована державна система на правовій основі Закону "Про зайнятість населення" і на базі широко розгалуженої державної служби працевлаштування з використанням її матеріально-технічної бази, системи обліку й кадрового складу працівників. Колишня служба працевлаштування перебудовувалася з урахуванням становлення ринку праці. Під час створення служби зайнятості враховувався світовий досвід і міжнародні норми. Її обов'язки й права були визначені статтею 19 Закону України "Про зайнятість населення".

Слід зазначити, що діяльність бірж праці не робить істотного впливу на стан ринку праці. Направлення, що видаються біржами праці, не є обов'язковими для підприємців. Багато підприємців наймають працівників безпосередньо через відділи кадрів своїх підприємств, що дозволяє особливо кваліфікованим працівникам не користуватися послугами бірж праці, а зв'язуватися безпосередньо з підприємством.

Згідно із Законом України про зайнятість населення вже реалізується